

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer, prof.dr. J.A. Bruijn, bij de herdenking van oud-Eerste Kamerlid A.M. Struick van Bemmelen

datum 13 april 2021

Vandaag gedenken wij Tom Struick van Bemmelen die op 20 februari jongstleden overleed. Hij was van 13 september 1983 tot 24 juni 1987 lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor de VVD.

Anthonius Marie (Tom) van Bemmelen werd op 11 november 1930 geboren in Den Haag. Tom van Bemmelen werd Tom Struick van Bemmelen in 1986 toen hij bij koninklijk besluit de meisjesnaam van zijn moeder mocht toevoegen aan zijn achternaam.

Na het behalen van zijn HBS-b-diploma aan het Grotius Lyceum in de Hofstad, volgde Tom van Bemmelen de officiersopleiding aan het Koninklijk Instituut voor de Marine in Den Helder. Later haalde hij ook het vliegbrevet van de Koninklijke Luchtmacht.

Van 1956 tot 1980 werkte de heer Van Bemmelen bij Defensie, tot 1973 als officier bij de Marineluchtvaartdienst, en van 1973 tot 1980 als ambtenaar op de afdeling Planning Marinestaf van het ministerie van Defensie. Bij zijn afzwaaien was hij Kapitein-Luitenant ter Zee.

Een jaar na zijn overstap naar de Marinestaf, werd Tom van Bemmelen in 1974 politiek actief toen hij werd verkozen als lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland voor de VVD. Hij bleef 13 jaar lang Provinciale Statenlid.

Binnen de VVD was hij zes jaar secretaris buitenland. Struick van Bemmelen legde in 1987 zijn functie neer. Hij vond dat de VVD zich internationaal te zacht opstelde tegenover de door de partij als fascistoïde beschouwde Oostenrijkse FPÖ van Jörg Haider. Hij schreef in een brief aan het partijbestuur – en ik citeer: "Centraal staat voor mij dat ik op geen enkele wijze vandaag of in de toekomst een tolerante houding wens aan te nemen jegens fascistische organisaties zoals de FPÖ." Einde citaat.

In 1983 was Van Bemmelen lid van de Eerste Kamer geworden. Hij was voor de VVD-fractie defensiewoordvoerder en hield zich verder bezig met verkeer en waterstaat en Europese zaken. Op 18 december 1985 sprak hij tijdens het debat over de toetreding van Spanje en Portugal tot de Europese Gemeenschappen.

Blijkbaar was de Spaanse televisie te gast in de zaal, want Van Bemmelen opende zijn bijdrage met de mededeling dat hij ondanks hun aanwezigheid zijn bijdrage in het Nederlands zou uitspreken. Hij zei, en ik citeer: "Ik vraag me overigens af, mijnheer de Voorzitter, of u mij op basis van het Reglement van Orde ertoe zou kunnen verplichten om hier uitsluitend de Nederlandse taal te gebruiken. Ik heb dat niet in het Reglement van Orde kunnen vinden!" Einde citaat.

Ik heb het huidige Reglement er ook nog even op nageslagen – mocht één van u ineens in het Spaans van wal steken, en ik ben bang dat de heer Van Bemmelen gelijk had: er is geen bepaling over de voertaal in de plenaire vergadering. Dus, *vamos!*

Een zaak die Struick van Bemmelen lange tijd bezighield tijdens zijn senatorschap was de affaire-Klaas de Jonge, een Nederlandse ontwikkelingswerker die in Zuid-Afrika streed tegen het Apartheidsregime en asiel kreeg in de Nederlandse ambassade in Pretoria. Van Bemmelen stelde vragen aan minister Van den Broek van Buitenlandse Zaken over de rol van de ambassade bij de activiteiten van De Jonge, maar kreeg geen antwoord.

Volgens Van Bemmelen betekende dit dat het ministerie iets te verbergen had. Hij zei eind 1986 tegen het Friesch Dagblad: "Ik wacht blijmoedig af, maar ik heb sterk het idee dat dat precies de bedoeling is van het ministerie."

datum 13 april 2021

blad 2

Naast zijn politieke carrière was Struick van Bemmelen tot zeer recent voorzitter van de Nederlandse afdeling van de Israëlische Likoeed-partij, hij woonde ook enige tijd in Israël. Verder was hij lid van de Voorlopige Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht. Tot 2015 schreef Struick van Bemmelen bovendien pro-Israël-artikelen op de websites *The Post Online* en *De Dagelijkse Standaard*.

In 2005 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Tom Struick van Bemmelen stond bekend als een principieel en betrokken politicus. Zijn familie noemde hem in zijn overlijdensadvertentie bovendien 'de dapperste'. Moge ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.